

Mnohočetný myelom – slovo úvodem

Roman Hájek

Interní hematologická klinika FN Brno

Onkologie 2011; 5(3): 130

Milé kolegyně a vážení kolegové, jedním z hlavních odborných témat Olomouckých hematologických dnů v roce 2011 je mnohočetný myelom, druhé nejčastější krevní nádorové onemocnění. Myelomová sekce České hematologické společnosti a Česká myelomová skupina se při této příležitosti rozhodly připravit několik souvisejících aktivit, mezi které patří i soubor prací o monoklonálních gamapatiích, vycházející v časopisu Onkologie.

Diagnostické metody používané u mnohočetného myelomu byly v první dekádě tohoto století obohaceny o stanovení lehkých řetězců, flowcytometrické hodnocení, magnetickou rezonanci a pozitronovou emisní tomografii, a to nejlépe v kombinaci s výpočetní tomografií (PET/CT). Sdělení olomouckých autorů, v čele s profesorem Ščudlou, podává vyčerpávající pohled na současnou úlohu jednotlivých zobrazovacích metod v diagnostice mnohočetného myelomu a jeho odlišení od monoklonální gamapatie nejistého významu. V klinické praxi považujeme výše zmíněné metody za mimořádně užitečné.

Vývoj v léčbě mnohočetného myelomu v první dekádě tohoto století lze označit za překotný. Naše léčebné strategie byly změněny a nejlepší klinické léčebné protokoly dnešní doby dosahují celkového přežití v 5 letech 80%, přičemž intenzita léčby ve srovnání s koncem minulého století je menší a tolerance léčby vyšší. To je dobrá zpráva především pro naše nemocné. Pokrok souvisí zejména se zařazením tří vy-

soce účinných léků, thalidomidu, bortezomibu a lenalidomidu do našich léčebných protokolů. Všechny tři léky jsou dostupné v České republice. Článek kolektivu autorů CMG, vedený kolegyní MUDr. Sandeckou, shrnuje naše zkušenosti s bortezomibem od roku 2004. Můžeme říct, že tento mimořádně účinný lék naplnil naše očekávání. Je vysoce účinný a po fázi optimalizace, kdy se zásadně snížila četnost polyneuropatií, oceňujeme rovněž jeho rychlost účinku důležitou k záchraně renálních funkcí a také ochranný efekt proti tromboembolickým komplikacím, ceněný především v primoléčbě.

Druhou dobrou zprávou je skutečnost, že vývoj léčebných možností neztrácí na tempu. Máme zde několik nových vysoce účinných léků, které velmi záhy doplní stávající léčebné možnosti a sehrají zásadní roli v překonání rezistence na již zavedenou léčbu, respektive nabídnou nemocným další šanci na významné prodloužení života. To však není vše. Před 10 lety jsme opustili koncept udržovací léčby a považovali jej za uzavřené téma. Dnes se k tomuto tématu vracíme. Za zcela mimořádné a pro mnoho expertů překvapivé lze považovat výsledky randomizovaných studií s využitím lenalidomidu v udržovací léčbě. Téměř dvojnásobné prodloužení doby do následného relapsu onemocnění nelze vysvětlit protinádorovým účinkem léku. Je to jev pravděpodobně související s imunomodulačními vlastnostmi lenalidomidu. Po ujasnění bezpečného intervalu pro podání udržovací léčby půjde o další skokový

pokrok v prognóze nemocných s mnohočetným myelomem, neboť udržení onemocnění v remisi zůstalo jedním z klíčových problémů v léčbě mnohočetného myelomu současnosti.

Registr monoklonálních gamapatií byl založen v roce 2007 a během 3 let bylo do registru vloženo více než 3300 setů údajů o nemocných s monoklonální gamapatií nebo mnohočetným myelomem. Registr je jedním z hlavních projektů České myelomové skupiny, který je i v rámci světové myelomové obce dnes považován za vysoce prestižní program. V článku z pera docenta Maisnara naleznete podrobnosti. Již dnes registr poskytuje cenné údaje o vývoji léčebných strategií mnohočetného myelomu. Řada navazujících projektů řeší i téma monoklonální gamapatie nejistého významu s vysokým rizikem přechodu do mnohočetného myelomu, kterému je věnovaný souhrnný článek kolektivu brněnských a hradeckých autorů.

Děkuji především autorům připravených publikací, zvláštní poděkování patří profesorovi Adamovi, který se ujal organizace přípravy souboru prací. Věřím, že vás připravené publikace zaujmou.

*prof. MUDr. Roman Hájek, CSc.
předseda České myelomové skupiny*

prof. MUDr. Roman Hájek, CSc.

Interní hematologická klinika FN Brno
Jihlavská 20, 625 00 Brno
r.hajek@fnbrno.cz

Aktivity České myelomové skupiny v roce 2011

Název akce	Datum konání	Místo konání
Zimní zasedání předsednictva CMG*	20.–23. 1. 2011	Reichenau
IX. národní workshop Mnohočetný myelom a roční setkání České myelomové skupiny*	15.–16. 4. 2011	Mikulov
Seminář pro pacienty – Život s myelomem**	30. 5. 2011	Praha
Charitativní golfový turnaj*	31. 5. 2011	Praha, Albatross
Zasedání předsednictva v rámci OHD*	22. 6. 2011	Olomouc
Vzdělávací seminář pro pacienty a příbuzné*	30. 9.–1. 10. 2011	Lednice
FISH & FLOW workshop**	12. 10. 2011	Brno
X. pracovní konference na téma monoklonálních gamapatií**	18. 10. 2011	Hradec Králové
Mikulášský workshop CMG – farmakoekonomika*	25. 11. 2011	Brno

*Hlavní organizátor; **s podporou CMG